

Když lázně pomáhají dětem

Základem komplexní lázeňské léčby dětí je balneoterapie. Je to léčebná a preventivní lékařská disciplína, která zajišťuje následnou péči o chronicky nemocného pacienta s využitím přírodních léčivých zdrojů – klimatu, minerálních vod a peloidů.

Balneoterapie je součástí fyzioterapie a nedílnou součástí komplexní péče o dítě, která je zajišťována primárně praktickými lékaři pro děti a dorost ve spolupráci s odbornými lékaři. Lázeňská léčba je důležitá z hlediska dalšího vývoje onemocnění a sekundární prevence. Součástí následné zdravotní péče poskytované v dětských lůžkových zdravotnických zařízeních jsou:

1) Péče diagnostická: Soubor potřebných vyšetřovacích výkonů včetně zjišťování údajů o zdravotním stavu pacienta a jeho došavdním vývoji a údajů z rodinné, sociální a pracovní anamnézy, které mají přímý vliv na zdravotní stav pacienta, za účelem zjištění a určení nemocí a hodnocení jejich závažnosti.

2) Péče léčebná: Soubor léčebných výkonů podle odborného zaměření, včetně výkonů oboru rehabilitační a fyzikální medicíny, prováděných za účelem záchrany života, navrácení a upevnění zdraví, nebo vedoucích ke stabilizaci zdravotního stavu s cílem maximálního zmírnění důsledků nemoci, prodloužení a zlepšení kvality života a zabránění vzniku invalidity nebo nesoběstačnosti nebo zmírnění jejich rozsahu. Její součástí jsou také léčebná výživa, edukace, režimová opatření, farmakoterapie a v indiko-

vaných případech péče logopedická a psychoterapeutická. Péče v lázeňských zařízeních je spojená s využitím místně příslušných přírodních léčivých zdrojů včetně příznivých klimatických podmínek a komplexu všech léčebných opatření fyzioterapeutických a dalších, na rozdíl od léčby v odborných léčebných ústavech, která je založena především na využití fyzioterapie. V případě ozdravné péče se jedná o ozdravný pobyt, nikoliv léčebný.

2.1) Zdravotní výkony lékařů: Lékař zajišťuje zdravotní péči v rozsahu vymezeném Zákony č. 95/2004 Sb., č. 189/2008 Sb. a násl. O podmínkách získávání a uznávání odborné a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře.

2.1.1) Vstupní vyšetření lékařem: Provádí se při přijetí pacienta k lázeňské léčbě. **Obsah výkonu:** Osobní anamnéza včetně rodinné, pracovní a sociální, objektivní vyšetření zaměřené k subjektivním obtížím pacienta, měření výšky, hmotnosti, krevního tlaku, pulzu, ordinace dalších klinických, laboratorních nebo zobrazovacích vyšetření, diagnostická rozvaha a závěr, rozhodnutí o dalším diagnostickém postupu, rozhodnutí o terapeutickém postupu, ordinace procedur, včetně předpisu léků či zdravotních prostředků, event. provedení drobného terapeutického výkonu,

rozhodnutí o termínu další kontroly, vypracování dokumentace ve smyslu Vyhlášky MZ ČR č. 385/2006 Sb. a následné novely Zákona o péči o zdraví lidu č. 111 / 2007 Sb. v platném znění.

2.1.2) Kontrolní vyšetření lékařem: Vizita – kontrola průběhu nebo výsledku léčby. **Obsah výkonu:** Anamnéza cíleně zaměřená k průběhu nebo výsledku léčby, objektivní vyšetření zaměřené k průběhu nebo výsledku léčby, diagnostická rozvaha a závěr, rozhodnutí o termínu další kontroly, zápis do dokumentace.

2.1.3) Výstupní vyšetření lékařem: Provádí se při propuštění pacienta z hospitalizace 1x za pobyt. **Obsah výkonu:** Závěrečné objektivní vyšetření, komplexní zhodnocení průběhu léčby, návrh dalšího terapeutického postupu včetně doporučení léků či zdravotnických prostředků, vyhotovení lékařské zprávy.

2.2) Výkony léčebné rehabilitace a fyzikální medicíny jsou výkony směřující k dosažení maximální funkční zdatnosti, ať již cestou odstranění poruch funkcí či jejich substituce, případně zpomalení progresu onemocnění a zahrnují:

2.2.1) Fyzioterapii: Terapeutický postup využívající energie (včetně pohybové) k léčebnému ovlivnění patologického stavu s cílem návratu, substituce nebo kompenzace ztracené či poškozené funkce, ovlivnění bolesti.

2.2.2) Ergoterapii: Terapeutický postup využívající činnosti k dosažení vyššího stupně reedukace funkcí organismu, než je možno dosáhnout reflexními či analytickými metodami kinezioterapie používanými ve fyzioterapii. Cílem ergoterapie je určení a pozitivní ovlivnění funkční kapacity jedince se zřetelem k určení jeho schopnosti sociální adaptace jak pracovní, tak osobní.

3) Péče ošetrovatelská:

Soubor ošetrovatelských výkonů, zaměřených na udržení, podporu a navrácení zdraví, na uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb, na rozvoj, zachování nebo navrácení soběstačnosti, které provádí nelékařský zdravotnický pracovník v rozsahu vymezeném Zákonem č. 96/2004 Sb. a násl. O podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonům souvisejících s poskytováním zdravotní péče. Dítě není pouhou miniaturou dospělého, proto pro dobrou profesionální péči o ně je nutné dodržovat zásady charty práv hospitalizovaných dětí, aplikované na podmínky komplexní lázeňské léčby.

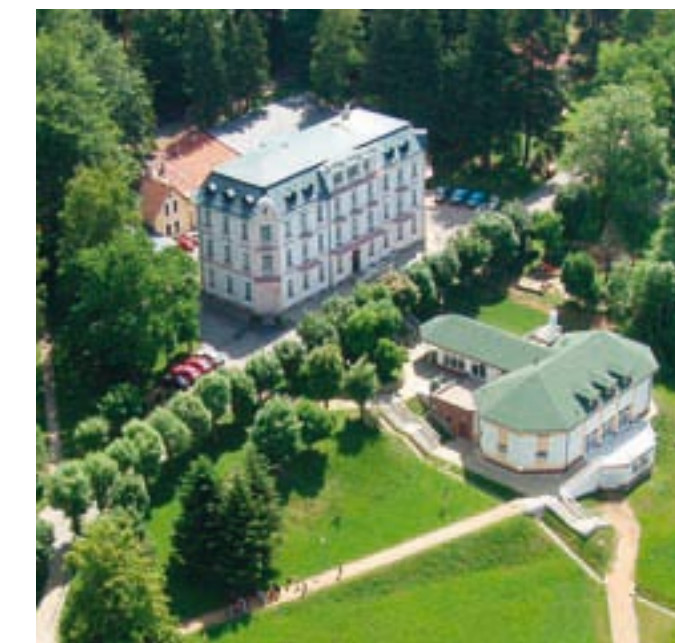
Pravidla pro poskytování lázeňské léčby jsou zakotvena v Zákonu č. 48/97 Sb. O veřejném zdravotním pojištění a následné Vyhlášce č. 58/97 Sb., která stanoví indikační seznam pro dospělé, děti a dorost. Návrh na lázeňskou léčbu předepisuje praktický lékař pro děti a dorost ve spolupráci s odborníky příslušného oboru a schvaluje revizní lékař příslušné zdravotní pojišťovny. Platnost návrhu pro dítě trvá 6 měsíců od jeho vystavení. ■

Zdravé klima jako lék

V Dětské lázeňské léčebně Lázně Kynžvart se léčí astma bronchiale, atopický ekzém, onemocnění ledvin a močových cest. Díky specifickým klimatickým podmínkám je tato lokalita pro léčbu nespecifických nemocí dýchacích cest nejvýznamnější v České republice.

Nejčastější diagnózou z těchto respiračních onemocnění je **astma bronchiale**. Procento dětí s tímto onemocněním neustále stoupá a první příznaky se objevují u pacientů v nejučnejším věku. Lázeňská léčba bronchiálního astmatu i ekzematiků probíhá u dětí od 2 do 15 let, resp. do ukončení základní školní docházky. Děti bez doprovodu mají pobyt dlouhý 6–8 týdnů, děti s doprovodem jednoho z rodičů 4–5 týdnů. Při zahájení komplexní lázeňské léčby je stanoven každému pacientovi individuální léčebný plán dle diagnózy a jeho aktuálního zdravotního stavu.

Astma bronchiale je definováno jako chronické zánětlivé onemocnění dolních dýchacích cest se záchvatovitým kašlem a stavy dušnosti. Obstrukci je nutno předcházet **protizánětlivou léčbou** medikamenty a celkový stav organismu dítěte

Dětská lázeňská léčebna Lázně Kynžvart

Inhalační terapie s využitím minerálních vod

posilovat **komplexní lázeňskou léčbou**. Protizánětlivou léčbu ordinuje alergolog a praktický lékař pro děti a dorost. Lázeňská léčba se uplatňuje již při eliminaci rizikových faktorů, které vznik onemocnění podporují nebo jeho průběh zhoršují, účinkem **léčebných faktorů podhorského klimatu léčebny** s vysokým stupněm čistoty ovzduší s nízkým obsahem alergenů a bakterií, vysokou relativní vlhkostí vzduchu danou blízkostí rozsáhlých smíšených lesů a **optimální délkou léčebného pobytu**. Plicní funkce jsou kontrolovány u dětských pacientů spirometrickým a oxymetrickým vyšetřením, které provádíme při nástupu do lázní a před skončením léčebného pobytu i v jeho průběhu.

Nejúčinnější léčebnou metodou je **inhalační terapie** s využitím **minerálních vod**. Lék je podáván cíleně na bronchiální sliznici a má tudíž nejméně nežádoucích vedlejších účinků. Nedílnou součástí komplexní lázeňské léčby astmatu je **pohybová léčba** – kondiční cvičení a dechová gymnastika, dále **masáže a míčkování** ochablých svalových skupin, nácvik vzpřímeného držení těla, nácvik správného dechového stereotypu a tím odstraňování uvolněného sekretu z dýchacích cest.

Vodoléčebné procedury – střídavé nožní koupele, skotské stříky, Hubbardova lázeň mají stimulační vliv a přispívají ke zvýšení odolnosti a adaptaci organismu na zátěžové situace. **Saunování** zvyšuje odolnost organismu, celkovou kondici posiluje **plavání a cvičení** v bazénu bez chloru, jehož voda je ošetřována ozonizací.

Z kožních onemocnění se v Dětské lázeňské léčebně Lázně Kynžvart léčí **atopický ekzém**, psoriasis a ichthyosa. Při balneoterapii ekzematikům podáváme **přísadové koupele**. Po koupelích k lokální léčbě ekzematiků používáme olejové přípravky, které

kůži promašťují nebo kůži zvláčňujeme emoliencii. **Léčba mastmi** se řídí podle stadia, rozsahu kožního onemocnění a věku nemocného. Užívají se kortikosteroidní a dehtové preparáty, v indikovaných případech antihistaminika, která mají protisvědivý a sedativní účinek, stejně jako **fyzikální metody – biolampa**.

Od roku 2007, po zániku Dětské lázeňské léčebny Miramonte v Mariánských Lázních, je spektrum indikací rozšířeno o indikační skupinu **nemocí ledvin a močových cest – XXVIII**.

V těchto indikacích přijímáme ke komplexní lázeňské léčbě děti od 2 let i dorostence. Jako místní přírodní léčivé zdroje se zde využívají pro tuto indikaci zejména minerální vody.

Léčba nefrourologických pacientů zahrnuje pitnou léčbu, minerální koupele uhličitě, koupele přísadové s rašelinovým extraktem, peloidní zábaly, suchou uhličitou lázeň, LTV individuální a skupinovou, řízenou terénní chůzi, masáž reflexní, klasickou masáž částečnou, krátkovlnnou diatermii, magnetoterapii, solux a pro vybrané indikační skupiny plavání a skupinovou LTV v bazénu, myofeedback a instruktáž s nácvikem správné mikce.

Dietoterapie se řídí zásadami racionální dětské výživy, s důrazem na pestrost stravy s dostatkem zeleniny a čerstvého ovoce, rovnoměrné rozložení dávek s přiměřeným energetickým obsahem během dne. U dětí s potravinovými alergiemi je sestavován individuální jídelníček ve spolupráci s dietní sestrou, který spočívá v **eliminacích dietách**, kdy jsou vynechány potraviny, které u nich vyvolávají alergické projevy. Obdobně je postupováno u dětí s močovými kameny. Důležitý je **psychologický přístup** k pacientům a **edukace** jejich doprovodu.

Komplexní lázeňská léčba děti posílí

Po zavedení regulačních poplatků v roce 2008 klesl počet vystavených návrhů dětí na komplexní lázeňskou léčbu o 30 %, přestože incidence dětských astmatiků v posledních desetiletích výrazně stoupá. Na základě dlouhodobého statistického sledování můžeme konstatovat, že **úspěšnost léčby**, spočívající v přeladění imunitního systému organismu, zvýšení obranyschopnosti, snížení počtu akutních onemocnění, zkrácení doby jejich léčby, snížení potřeby antibiotické léčby i další farmakoterapie, omezení komplikací základního onemocnění, počtu nutných hospitalizací a tím vším zkvalitnění života chronicky nemocných dětí a jejich rovnocenného začlenění do kolektivu zdravých vrstevníků včetně sportovní aktivity, je vykazováno u 75 % odléčených dětí. Tyto výsledky plně potvrdila čtyřletá studie „Efekt komplexní lázeňské léčby u dětí s respiračním onemocněním vyjádřený farmakoeconomicky“, která v léčebně proběhla v letech 2004–2007 a jejíž výsledky byly publikovány v periodiku ALERGIE č. 2 a č. 4/2007. ■

DLL LÁZNĚ KYNŽVART, TEL.: 354 672 111, WWW.DETSKALECBNA.CZ